

HET PLANTEN VAN EEN MAPLE TREE IN HET BELMONTE ARBORETUM, MEI 1955

DOOR

H. C. D. DE WIT

De capitulatie der Duitse legers, onder aanvoering van generaal Blaskowitz, die plaats vond te Wageningen, werd in 1955 feestelijk herdacht.

Een passend onderdeel der feestelijkheden was het planten van een boom in het nieuwe Belmonte Arboretum. Hiervoor scheen de Maple Tree, de nationale boom van Canada, wel bijzonder geschikt, omdat het blad van deze boom als het nationale Canadese embleem is gekozen.

Op 12 november 1954 hadden wij contact met de Nederlandse Ambassade te Ottawa en de Canadese Ambassade te Den Haag gezocht, waarbij wij verzochten ons te willen inlichten, welke botanische soort beschouwd werd als de nationale Canadese boom. Wij waren niet zeker of bedoeld werd *Acer rubrum* L. of *Acer saccharinum* L. Hierop deelde de Landbouw Attaché in Den Haag mede, dat *Acer rubrum* de aangewezen soort was. 14 dagen later echter herriep hij deze uitspraak en wees hij *Acer saccharum* MARSH. aan, de zgn. sugar maple of suiker esdoorn.

Tevens ontvingen wij in december 1954 bericht van de Ambassade te Ottawa, dat omtrent deze kwestie geen zekerheid bestond. Het kwam er vooral op aan, zo meende men, dat van de genoemde soorten degene werd gekozen die in de herfst rode bladeren maakte. Maar nu was gebleken, dat beide soorten dit kunnen doen. Onze zegsman gaf ons in overweging beide soorten te planten, te zien welke rood blad vormt en vervolgens de andere te verwijderen. Het scheen ons toe, dat hiermede de diplomatieke vaardigheid onze buitenlandse vertegenwoordigers weer duidelijk werd aangetoond.

Overigens blijkt hieruit opnieuw welk een rol de plantensystematiek speelt in nationale zowel als internationale aangelegenheden en deze onzekerheid omtrent de soort zou nooit zijn ontstaan, indien men bij het vervaardigen van het Canadese wapen een systematicus had betrokken en naar behoren authentiek materiaal in een herbarium had bewaard.

Intussen hadden wij ons in verbinding gesteld met Prof. Dr. J. ROUSSEAU, Directeur van de Botanische Tuinen te Montréal, met het verzoek ons enige „echte” sugar maples te willen sturen. Hij adviseerde ons de naam *Acer saccharophorum* K. KOCH te gebruiken, de correcte naam voor *Acer saccharum*.

Tevens nam hij op zich een 6-tal boompjes zonder kosten te leveren in samenwerking met de Pépinière Forestière Provinciale, Province of Quebec. Een aanbod dat wij gaarne accepteerden en dat zonder haperen verwerkelijk werd.

De K.L.M. bood aan gratis voor het vervoer zorg te dragen, en zo kwamen wij in april 1955 in het bezit van 6 jonge sugar maples.

Een poging om generaal Foulkes, Ereburger der stad Wageningen, de gedenkboom op Belmonte te laten planten, mocht geen succes hebben, omdat het reisprogramma van de generaal dit niet toeliet. Daarentegen vonden wij Z. Exc. de heer THOMAS STONE, Ambassadeur van Canada, bereid deze taak op zich te nemen. Aldus kwam op 9 mei een gezelschap van autoriteiten en gasten op Belmonte bijeen.

De President-Curator der L. H., de heer J. M. VAN BOMMEL VAN VLOTEN, sprak het gezelschap in het engels toe. Hij wees er op, dat in de dagen na de bevrijding het Canadese embleem, de maple tree, bij de Nederlanders bekend en geliefd werd. De gevleugelde vruchten van de maple tree kunnen de oceaan niet overvliegen, maar de K.L.M. verschaftte ons toch een boompje. Hij herinnerde met dankbaarheid aan de hulp van Prof. ROUSSEAU en zijn medewerkers. De boom die hier zal groeien, zal opnieuw gevleugelde vruchten voortbrengen. Ook deze kunnen de weg naar het vaderland terug niet overvliegen. Wel echter zullen onze gevoelens van grote dankbaarheid gevleugeld zijn, en de afstand kunnen overbruggen. Hij nodigde de Ambassadeur uit dit symbool van vriendschap tussen Canada en Nederland te willen planten.

Hierna plantte de Ambassadeur van Canada de jonge boom en deed dit vergezeld gaan van een geestige toespraak. Mochten ooit de verhoudingen tussen beide landen minder zoet zijn, dan hoopte hij dat suiker uit de gedenkboom afgetapt, de stemming zou kunnen verzoeten.

Vervolgens werd het Canadese volkslied, of althans hetgeen wat de orkest-leider meende dat het Canadese volkslied behoorde te zijn, gespeeld. De Burgemeester van Wageningen, Mr. M. DE NIET dankte de Ambassadeur. Hij wees er op, dat deze boom zal groeien in dezelfde grond als waarin de lichamen van de Canadese en andere geallieerde soldaten rusten.

Aan het slot van deze plechtigheid werd het Wilhelmus ten gehore gebracht.



Terugdenkend aan deze eenvoudige plechtigheid kan worden gezegd dat zij, zonder dat men hiervoor een duidelijke oorzaak kan aanwijzen, een zeer goede herinnering achter liet. Er heerste een opgewekte en ernstige stemming tegelijkertijd, de sprekers wisten aan hun woorden de juiste toets van ernst en humor te geven, en het komt ons dan ook voor dat aan de historie van Belmonte, door het gezamenlijk planten van de Canadese nationale boom een waardig en blijvend moment is toegevoegd.

Behalve het planten van een maple tree in het Belmonte Arboretum droegen de botanische tuinen van de Landbouwhogeschool ook nog op een andere wijze bij aan de feestelijke herdenking van de bevrijding. In het Arboretum op de Dreijen was nl. een tentoonstelling van verzets- en bevrijdingsmonumenten. Deze tentoonstelling was georganiseerd met medewerking van de Nederlandse Kring van Beeldhouwers en de Kunstvereniging „Wageningen”. Zij heeft de talloze bezoekers een voortreffelijke indruk gegeven van wat de Nederlandse beeldhouwers getracht hebben weer te geven wat hun visie was op het nederlandse verzet, en hoe zij de bevrijding zagen.

Een 18-tal beeldhouwers hadden een 25-tal van hun werken afgestaan. Onvergetelijk zullen bij alle bezoekers blijven de beelden van JOHN RAEDCKER. Zijn monument te Waalwijk, een neerstortende figuur, en zijn „Vredebeeld”, de bekroonde figuur van het Nationale Monument, dat verzezen is op de Dam tegenover het Paleis, het beeldhouwwerk van MARI ANDRIESSEN, zoals „de Dokwerker” e.a., van REIJERS: „de Hand”, waarvan het gebaar van de uitgespreide hand niet alleen de wanhoop tot uitdrukking brengt over het onrecht, doch het tevens tracht te bezweren en welke een opstijgende duif, het symbool van verlossing en vrede omvat en van CARASSO „de Vrijheid”, een vrouwenfiguur, die in een machtig élan haar ketenen verbreekt, behoorden wel tot de fraaiste stukken van deze belangwekkende en unieke tentoonstelling.

De beelden waren op verantwoorde wijze door de heer VAN LITH, die zelf ook aan de tentoonstelling deelnam, met veel zorg in het Arboretum geplaatst. De P.G.E.M. had voor een uitstekende verlichting, welke overdag in het geheel niet stoorde, gezorgd.

Geen wonder dat duizenden de tentoonstelling bezocht hebben.

Aldus hebben de botanische tuinen en het Belmonte Arboretum van de Landbouwhogeschool het hunne bijgedragen tot een waardige herdenking van de bevrijding.

Wageningen, Laboratorium voor Plantensystematiek en -geografie